

концепција руководеће улоге КП СССР-а, уведена својина грађана и претворен Министарски савет у Кабинет министара СССР-а који је подређен председнику СССР-а, што је значило померање ка презеденцијализму.

б) Кинески устави су после совјетских устава најинтересантнији са становишта проучавања социјалистичке уставности. То је на крају и због самог значаја Кине као симбола једне древне и још увек до краја неистражене цивилизације и културе али и данас најмногољудније државе у свету. Кина је имала хиљадугодишњу историју и традицију иза које су остала значајна достигнућа која су постала ризница светске културне баштине. Кина је и симбол древне мудрости чију славу до данас проноси величанствено дело њеног филозофа Конфучија које је за Кинезе узвишена инспирација и извор осећања непролазне националне величине. Али Кина има и бурну новију историју XX века коју је обележила прво буржоаско-демократска револуција Сун Јат-Сена 1911. (угушена 1912.) а затим и бурни догађаји у току 1914-1918. који су довели од покрета културне обнове Кине (тзв. „Покрета 4. мај“) да би врхунац друштвених, револуционарних и културних превирања у Кини наступио у току Друге кинеске револуције од 1921-1949. Завршетак дуге и исцрпљујуће кинеске револуције је означио и тријумф црвене армије на челу са Мао Це Тунгом и пораз Чанг Кај Шекових снага, чиме је отворена нова етапа у развоју кинеске државе и уставности. Истина, Кина није одмах после успешно завршене револуције ушла у социјализам нити је донела социјалистички устав, него је Основним законом од 1949. реципирала уставно уређење из периода буржоаско-демократске револуције које је било утврђено Уставом од 1912. Тек је Устав Народне Републике Кине од 1954. трасирао изградњу кинеског типа социјализма по замисли њеног вође Мао Це Тунга тако да то није био аутентични марксистички облик социјализма какав се среће у другим социјалистичким државама. Он је задржао везу с буржоаско-демократском традицијом Кине па тиме и Уставом од 1912. али је и успешно изразио и кинеске особености и стечена искуства у изградњи нове државе у власти, мада је и поред тога на њега пресудни утицај извршила совјетска уставност, односно Стаљинов устав од 1936. Кина је по овом Уставу републиканска држава, али не и држава диктатуре пролетаријата, већ је квалификована као народно-демократска диктатура, што је било у складу са схватањем о постојању државе народне демократије. Највиши органи власти по овом Уставу су били Национални народни конгрес као једнодомно законодавно тело, Стални комитет Националног народног конгреса као колективни шеф државе,